Hukuk Bölümü 2008/342 E. , 2008/339 K.

- 2247 SAYILI YASA'NIN 14. MADDESINDE ÖNGÖRÜLEN KOŞULLARI TAŞIMAYAN BAŞVURUNUN, AYNI YASANIN 27. MADDESI UYARINCA REDDİ GEREKTIĞI
  - İMAR KANUNU (3194) Madde 31

"İçtihat Metni"

Davacılar : 1-H.H.

2-M.U.

3-M.R.U.

Vekili : Av. E.E.

Davalı : Muratpaşa Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. A.D.

O L A Y : Antalya Muratpaşa Belediyesi Encümeni'nin 28.3.2006 gün ve 204 sayılı kararı ile, ruhsatsız ve kaçak olarak başlanılan inşaatın 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 31. maddesine göre elektrik ve su hizmetlerinin kesilmesine, 32. maddesine göre yıktırılmasına, 42. maddesine göre de ilgilisi M.U. - H.U. - M.R.U.'in müteselsilen 39.253,00YTL para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Davacılar vekili, Encümen kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 2. İDARE MAHKEMESİ; 28.6.2006 gün ve E:2006/1974, K:2006/1170 sayı ile, Antalya İli, Merkez Kızıltoprak Mahallesi, 9453 ada, 02-03 sayılı parsellerde davacılar tarafından yapılan kaçak ve ruhsatsız yapıların yıkımı, elektrik ve su hizmetlerinin kesilmesi ve davacıların 39.253,00YTL para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 28.3.2006 gün ve 204 sayılı Encümen kararının iptalinin istenildiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesinin 1. bendinde, her idari işlem aleyhine ayrı ayrı dava açılacağı, ancak aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık ya da sebep-sonuç ilişkisi bulunan birden fazla işleme karşı bir dilekçe ile de dava açılabileceğinin kurala bağlandığı, yukarıda anılan Yasa hükmü uyarınca birden fazla işleme karşı tek dilekçe ile dava açabilmek için maddi birlik yanında hukuki bağlılığın da bulunmasının zorunlu olduğu, hukuki bağlılıktan söz edebilmek için de dava konusu işlemlerin yargısal denetiminin aynı yargı yerinin görev ve yetkisi içinde bulunması gerektiği, dava konusu olayda, Antalya İli, Merkez Kızıltoprak Mahallesi, 9453 ada, 02-03 sayılı parsellerde bulunan davacılara ait yapıların ruhsatsız olduğundan bahisle yıktırılması ve elektrik ve su hizmetlerinin kesilmesi ve davacılara 3194 sayılı Yasa'nın 42. maddesi uyarınca imar para cezası verilmesine ilişkin Belediye Encümeni'nin 28.3.2006 gün ve 2004 sayılı işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı, ancak dava konusu Encümen kararının yapıların yıkımına ve elektrik ve su hizmetlerinin kesilmesine ilişkin kısmına yönelik davanın idare mahkemesinin, imar para cezası verilmesine ilişkin kısmına yönelik davanın ise adli yargının görevinde olduğu görülmekle, dava dilekçesinde yukarıda anılan yasa hükmüne uyarlık bulunmadığı, bu nedenlerle, 2577 sayılı Yasa'nın 5/1'inci maddesine uygun olmayan dava dilekçesinin, aynı Yasanın 14/3-g ve 15/1-d maddeleri uyarınca, bu kararın tebliğ tarihini izleyen (30) gün içinde yıkım ve elektrik-su hizmetlerinin kesilmesine ilişkin işlemler için ayrı, imar para cezası için ayrı dava açılmak üzere reddine karar vermiştir.

Davacılar vekili, bu kez, söz konusu idari para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ANTALYA 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 14.2.2007 gün ve Müt. E:2006/166, Müt. K:2006/166 sayı ile, itiraz edenin, hakkında düzenlenen idari para cezasının iptalini istediği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinden söz ederek, itiraz konusu idari işlemin, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 31. maddesine göre elektrik ve su hizmetlerinin kesilmesine, 32. maddesine göre izinsiz uygulamaların kaldırılmasına ve 42. maddesi gereğince idari para cezası uygulanmasına ilişkin olduğu, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8 maddesinin, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebi ile birlikte idari yargı yerinde görüleceğini açıkça hükme bağladığı ve itiraz konusu idari para cezasının yanında 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesine göre izinsiz uygulamaların kaldırılması ve yıkım hükmünün ve bu idari işlemlerin yerine getirilip getirilmeyeceği ve hukuka uygunluğunun idari yargının görevine girdiği, idari para cezası, itiraz dilekçesi ve dosya kapsamına göre mahkemelerin görevi kamu düzeni ile ilgili olduğundan ve yargılamanın her aşamasında verilebileceğinden resen görev yönü ile itiraz dosyasının ele alınıp incelendiği, yukarıda açıklanan sebeplerle yapılan itirazı değerlendirme ve sonuçlandırma görevinin idare mahkemesine ait olduğu gerekçesiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/b maddesi gereğince görevsizlik kararı vererek, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesi gereğince Mahkemelerince verilen görevsizlik nedeniyle itiraz edenin başvurusuna ilişkin karar kesinleştiğinde aynı konuda İdare Mahkemesince verilen görevsizlik kararı da kesinleşmiş olduğundan her iki mahkeme arasında yargı yolu uyuşmazlığı şeklinde görev uyuşmazlığı oluşacağından görevli ve yetkili yargı yolu ve mahkemesinin belirlenmesi ve uyuşmazlığın giderilmesi için dosyanın karar kesinleştiğinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 17.11.2008 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza

mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler" hükmüne göre, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasa koyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, öncelikle görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ve görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına da karar verilmiştir.

Bu durumda, Antalya 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin başvurusu 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davacılar vekili tarafından görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi istenilmiş olduğundan, başvurunun 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesine göre yapıldığının kabulü suretiyle inceleme yapılması gerekmektedir.

Buna göre: 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. maddesine göre; olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararın kesin veya kesinleşmiş olması gerekmekte; bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, hukuk uyuşmazlıklarında ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilmektedir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

Davacılar vekili tarafından Sulh Ceza Mahkemesine verilen dilekçe ile, görev uyuşmazlığı doğmuş bulunduğundan uyuşmazlığın çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi istenilmiş ise de; İdare Mahkemesi kararı, görevsizlik kararı olmayıp, dava konusu Encümen kararının yapıların yıkımına ve elektrik ve su hizmetlerinin kesilmesine ilişkin kısmına yönelik davanın idare mahkemesinin, imar para cezası verilmesine ilişkin kısmına yönelik davanın ise adli yargının görevinde olduğu görülmekle, dava dilekçesinde 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesi hükmüne uyarlık bulunmadığı, bu nedenlerle, 2577 sayılı Yasa'nın 5/1'inci maddesine uygun olmayan dava dilekçesinin, aynı Yasanın 14/3-g ve 15/1-d maddeleri uyarınca, bu kararın tebliğ tarihini izleyen (30) gün içinde yıkım ve elektrik-su hizmetlerinin kesilmesine ilişkin işlemler için ayrı, imar para cezası için ayrı dava açılmak üzere reddine ilişkindir. Kısacası, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmasına neden olacak şekilde idari yargı yerince verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

SONUÇ : 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 17.11.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.